

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Zarządzenie Nr 16/2012
Wójta Gminy w Rudzie Malenieckiej
z dnia 23 marca 2012 roku

w sprawie: wprowadzenia zasad kontroli zarządczej w Gminie Ruda Maleniecka.

Na podstawie art. 33 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) w związku z art. 69 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009r. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.) oraz § 22 ust. 5 Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy w Rudzie Malenieckiej wprowadzonego w życie Zarządzeniem Nr 12/2011 Wójta Gminy w Rudzie Malenieckiej z dnia 28 marca 2011r. w sprawie: nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy w Rudzie Malenieckiej, z późn. zm., **zarządzam, co następuje:**

§ 1.

1. Wprowadzam zasady kontroli zarządczej w Urzędzie Gminy w Rudzie Malenieckiej w brzmieniu stanowiącym załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia.
2. Wprowadzam zasady kontroli zarządczej w jednostkach organizacyjnych Gminy Ruda Maleniecka w brzmieniu stanowiącym załącznik nr 2 do niniejszego zarządzenia.
3. Wprowadzam minimalne wymogi kontroli zarządczej, które powinny być uwzględnione przy sprawowaniu kontroli zarządczej w jednostkach organizacyjnych Gminy Ruda Maleniecka, w brzmieniu stanowiącym załącznik nr 3.

§ 2.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania z mocą obowiązującą od 01 kwietnia 2012r.

WÓJTA
Leszek Kuca

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt „*Gmina Ruda Maleniecka – samorząd profesjonalny i efektywny*”
jest współfinansowany przez Unię Europejskiej w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

www.rudamaleniecka.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Załącznik nr 1 do Zarządzenia Nr 16/2012

Wójta Gminy w Rudzie Malenieckiej

z dnia 23 marca 2012r.

Zasady kontroli zarządczej w Urzędzie Gminy w Rudzie Malenieckiej

Zasady kontroli zarządczej zostały opracowane na podstawie art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. nr 157, poz. 1240 z późn. zm.) oraz standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych zawartych w Komunikacie Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych (Dz. Urz. Min. Fin. Nr 15, poz. 84).

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1

Zasady określają:

- 1) cel, zakres i zadania kontroli zarządczej,
- 2) sposób oceny kontroli zarządczej,
- 3) sposób sporządzania oświadczenia o stanie kontroli zarządczej,
- 4) elementy systemu kontroli zarządczej.

Rozdział 2

Zakres kontroli zarządczej

§ 2

Kontrola zarządcza to ogół działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy.

§ 3

Celem kontroli zarządczej jest zapewnienie w szczególności:

- 1) zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi,
- 2) skuteczności i efektywności działania,
- 3) wiarygodności sprawozdań,

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt „*Gmina Rudzie Maleniecka – samorząd profesjonalny i efektywny*”
jest współfinansowany przez Unię Europejskiej w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

www.rudamaleniecka.pl

- 4) ochrony zasobów,
- 5) przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania,
- 6) efektywności i skuteczności przepływu informacji,
- 7) zarządzania ryzykiem.

Rozdział 3

Zakres odpowiedzialności

§ 4

Wójt Gminy Ruda Maleniecka zapewnia funkcjonowanie adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej w Urzędzie Gminy w Rudzie Malenieckiej.

§ 5

Kierownicy komórek organizacyjnych oraz samodzielne stanowiska Urzędu Gminy, zgodnie z podziałem kompetencji wynikającym z Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy w Rudzie Malenieckiej, zobowiązani są do wykonywania kontroli zarządczej w ramach posiadanych kompetencji.

§ 6

1. Wójt Gminy Ruda Maleniecka w drodze zarządzenia powołuje Koordynatora ds. kontroli zarządczej. Do zadań Koordynatora należy określenie szczegółowych zasad wprowadzenia oraz dokonywanie oceny i wprowadzanie usprawnień kontroli zarządczej na I i II poziomie kontroli, w tym związanych z zarządzaniem ryzykiem, a także przygotowanie składanej corocznie rekomendacji o stanie kontroli zarządczej w Urzędzie Gminy w Rudzie Malenieckiej.
2. Do zadań Koordynatora ds. kontroli zarządczej należy w szczególności:
  - 1) określenie szczegółowych zasad wprowadzenia kontroli zarządczej na I i II poziomie kontroli,
  - 2) dokonywanie oceny i wprowadzanie usprawnień w zakresie kontroli zarządczej, w tym związanych z zarządzaniem ryzykiem,
  - 3) przygotowanie składanej corocznie rekomendacji o stanie kontroli zarządczej w Urzędzie Gminy w Rudzie Malenieckiej.

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt „*Gmina Ruda Maleniecka – samorząd profesjonalny i efektywny*”
jest współfinansowany przez Unię Europejskiej w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Rozdział 4

Cele i zadania kontroli zarządczej

§ 7

W celu efektywnego i skutecznego realizowania celów i zadań powierzonych Urzędowi Gminy w Rudzie Malenieckiej ustanowiono jego misję.

§ 8

Misją Urzędu Gminy w Rudzie Malenieckiej jest sprawna i rzetelna obsługa klienta. Urząd wyznacza kierunki działania zgodnie z potrzebami mieszkańców oraz wszystkich, którzy w gminie chcą realizować swoje cele.

§ 9

Misja Urzędu Gminy jest znana pracownikom i powszechnie dostępna dla osób spoza Urzędu.

§ 10

Cele i zadania osiągnane są w sposób zgodny z obowiązującymi aktami prawnymi oraz przepisami prawa wewnętrznego.

§ 11

Zadania jednostki określają w szczególności:

- 1) ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity – Dz. U. z 2001r. Nr 142 poz. 1591 z późn. zm.),
- 2) Statut Urzędu Gminy,
- 3) Regulamin Organizacyjny.

Rozdział 5

Ocena kontroli zarządczej

§ 12

Kierownik komórki organizacyjnej oraz samodzielne stanowiska na podstawie, w szczególności:

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt „*Gmina Ruda Maleniecka – samorząd profesjonalny i efektywny*”
jest współfinansowany przez Unię Europejskiej w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

- 1) monitoringu realizacji celów i zadań,
- 2) samooceny kontroli zarządczej przeprowadzonej z uwzględnieniem standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych,
- 3) procesu zarządzania ryzykiem,
- 4) zaleceń audytu wewnętrznego,
- 5) zaleceń kontroli wewnętrznych,
- 6) zaleceń kontroli zewnętrznych,
- 7) wyników przeprowadzonych auditów SZJ,
- 8) wyników samooceny CAF,

dokonyuje bieżącej analizy funkcjonowania kierowanej przez siebie komórki organizacyjnej lub stanowiska pracy.

§ 13

W terminach i na zasadach określonych przez Koordynatora ds. kontroli zarządczej w Urzędzie Gminy w Rudzie Malenieckiej zostaje przeprowadzona formalna samoocena kontroli zarządczej jako proces odrębny od bieżącej działalności Urzędu.

§ 14

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w działaniu kontroli zarządczej lub zidentyfikowaniu możliwości poprawy sposobu jej funkcjonowania osoby zarządzające zobowiązane są do podejmowania działań lub sygnalizowania potrzeby takich działań odpowiednim komórkom organizacyjnym, stanowiskom pracy.

Rozdział 6

Informacje o stanie kontroli zarządczej

§ 15

Kierownicy komórek organizacyjnych, samodzielne stanowiska składają corocznie oświadczenie o stanie kontroli zarządczej w zakresie ponoszonej przez siebie odpowiedzialności za realizowane przez jednostkę cele i zadania, w szczególności dotyczące zapewnienia, że:

- 1) działania przez nich podejmowane pozostają w zgodzie z przepisami prawa,

---

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt „*Gmina Ruda Maleniecka – samorząd profesjonalny i efektywny*”
jest współfinansowany przez Unię Europejskiej w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

- 2) zasoby, którymi dysponują są używane w sposób racjonalny i efektywny,
- 3) informacje udostępniane w Urzędzie Gminy i poza nim są rzetelne, aktualne i dokładne,
- 4) jednostki są chronione w sposób gwarantujący ich bezpieczeństwo,
- 5) ryzyka związane z realizacją celów i zadań są monitorowane i identyfikowane na bieżąco w celu ich wyeliminowania.

§ 16

1. Oświadczenie może zostać podpisane z jednoczesnym wskazaniem obszarów działalności, do których kierownik komórki organizacyjnej, samodzielne stanowisko ma zastrzeżenia.
2. Zastrzeżenia należy wskazać wraz z opisem planowanych lub podjętych działań zmierzających do zniwelowania ryzyk lub słabości systemu.

§ 17

Kierownicy komórek organizacyjnych oraz samodzielne stanowiska składają oświadczenia o stanie kontroli zarządczej za rok poprzedni w nieprzekraczalnym terminie do 10 kwietnia każdego roku do Koordynatora ds. kontroli zarządczej.

§ 18

Koordynator ds. kontroli zarządczej na podstawie otrzymanych oświadczeń i opinii, przedstawia Wójtowi Gminy Ruda Maleniecka rekomendację dotyczącą stanu kontroli zarządczej w Urzędzie Gminy w Rudzie Malenieckiej.

§ 19

Koordynator ds. kontroli zarządczej może wydać jedną z trzech dostępnych rekomendacji, że w Urzędzie Gminy w Rudzie Malenieckiej:

- 1) w wystarczającym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza,
- 2) w ograniczonym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza,

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt „*Gmina Ruda Maleniecka – samorząd profesjonalny i efektywny*”
jest współfinansowany przez Unię Europejskiej w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

- 3) nie funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

§ 20

Przyjęcie do wiadomości rekomendacji o stanie kontroli zarządczej w Urzędzie Gminy w Rudzie Malenieckiej następuje poprzez złożenie podpisu przez Wójta Gminy Ruda Maleniecka na wyżej wymienionej rekomendacji.

§ 21

1. Wzór oświadczenia o stanie kontroli zarządczej kierownika referatu/samodzielnego stanowiska na dany rok określa załącznik nr 1.
2. Wzór oświadczenia o stanie kontroli zarządczej Wójta Gminy Ruda Maleniecka na dany rok określa załącznik nr 2.

Rozdział 7

Elementy systemu kontroli zarządczej

§ 22

1. System kontroli zarządczej zbudowany jest w oparciu o Standardy kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych i zawarty jest w pięciu obszarach standardów i odpowiadającym im poszczególnym elementom kontroli zarządczej:
  - 1) środowisko wewnętrzne,
  - 2) cele i zarządzanie ryzykiem,
  - 3) mechanizmy kontroli,
  - 4) informacja i komunikacja,
  - 5) monitorowanie i ocena.
2. Wykaz dokumentów związanych z kontrolą zarządczą funkcjonujących w Urzędzie Gminy w Rudzie Malenieckiej stanowi załącznik nr 3.

ŚRODOWISKO WEWNĘTRZNE

§ 23

1. Właściwe środowisko wewnętrzne w Urzędzie Gminy w Rudzie Malenieckiej jest fundamentem dla pozostałych elementów kontroli zarządczej.

Człowiek – najlepsza inwestycja

2. Odpowiednie warunki wewnętrzne wyrażać się mają w:
  - 1) przestrzeganiu wartości etycznych,
  - 2) posiadaniu odpowiednich kompetencji zawodowych przez pracowników,
  - 3) istnieniu odpowiedniej struktury organizacyjnej,
  - 4) właściwym powierzaniu (delegowaniu) obowiązków.
3. Osoby zarządzające i pracownicy powinni być świadomi wartości etycznych przyjętych w Urzędzie Gminy w Rudzie Malenieckiej i przestrzegać ich przy wykonywaniu powierzonych zadań. Osoby zarządzające powinny wspierać i promować przestrzeganie wartości etycznych, dając dobry przykład codziennym postępowaniem i podejmowanymi decyzjami.
4. Proces zatrudnienia powinien być prowadzony w sposób zapewniający wybór najlepszego kandydata na dane stanowisko pracy. Należy zapewnić rozwój kompetencji zawodowych pracowników Urzędu Gminy w Rudzie Malenieckiej i osób zarządzających.

§ 24

Struktura organizacyjna Urzędu Gminy w Rudzie Malenieckiej powinna być dostosowana do celów i zadań, które aktualnie stoją przed Urzędem. Zakres zadań, uprawnień i odpowiedzialności poszczególnych komórek organizacyjnych Urzędu oraz zakres podległości pracowników powinny być określone w formie pisemnej w sposób przejrzysty i spójny. Aktualny zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności powinien być określony dla każdego pracownika w sposób precyzyjny, adekwatny do wagi podejmowanych decyzji, stopnia ich skomplikowania i ryzyka z nimi związanego.

§ 25

1. Należy precyzyjnie określać zakres uprawnień delegowanych poszczególnym osobom zarządzającym lub pracownikom.
2. Przyjęcie tych obowiązków powinno być potwierdzone dokumentem w formie odrębnego imiennego upoważnienia albo wskazania w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Gminy w Rudzie Malenieckiej.

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt „*Gmina Ruda Maleniecka – samorząd profesjonalny i efektywny*”
jest współfinansowany przez Unię Europejskiej w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

CELE I ZARZĄDZANIE RYZYKIEM

§ 26

Zarządzanie ryzykiem służyć ma zwiększeniu prawdopodobieństwa osiągnięcia celów i realizacji zadań.

§ 27

W Urzędzie Gminy w Rudzie Malenieckiej prowadzi się bieżącą ocenę (monitoring) realizacji zadań za pomocą kryteriów oszczędności, efektywności i skuteczności. Należy zadbać, aby przy określaniu celów i zadań wskazać także komórki organizacyjne lub osoby odpowiedzialne bezpośrednio za ich wykonanie oraz zasoby przeznaczone do ich realizacji.

§ 28

1. Nie rzadziej niż raz w roku należy dokonywać identyfikacji ryzyka związanego z poszczególnymi celami i zadaniami realizowanymi przez Urząd Gminy w Rudzie Malenieckiej, dotyczącego zarówno działalności całego Urzędu, jak i realizowanych przez Urząd konkretnych programów, projektów czy zadań.
2. W przypadku istotnej zmiany warunków, w których funkcjonuje jednostka, identyfikacja ryzyka jest ponawiana.

§ 29

Zidentyfikowane ryzyka należy poddawać analizie mającej na celu określenie możliwych skutków i prawdopodobieństwa wystąpienia danego ryzyka. Wójt Gminy Ruda Maleniecka lub upoważnieni pracownicy określają akceptowany poziom ryzyka.

MECHANIZMY KONTROLI

§ 30

W Urzędzie Gminy w Rudzie Malenieckiej wprowadza się następujące mechanizmy kontroli zarządczej:

- 1) dokumentowanie systemu kontroli zarządczej,
- 2) nadzór,
- 3) ciągłość działalności,

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt „*Gmina Ruda Maleniecka – samorząd profesjonalny i efektywny*”
jest współfinansowany przez Unię Europejskiej w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

- 4) ochrona zasobów,
- 5) szczegółowe mechanizmy kontroli dotyczące operacji finansowych i gospodarczych,
- 6) mechanizmy kontroli dotyczące systemów informatycznych.

§ 31

Procedury wewnętrzne, instrukcje, wytyczne, dokumenty określające zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności pracowników i inne dokumenty wewnętrzne stanowią dokumentację systemu kontroli zarządczej. Dokumentacja powinna być spójna i dostępna dla wszystkich osób, dla których jest niezbędna.

§ 32

1. W Urzędzie Gminy w Rudzie Malenieckiej prowadzi się nadzór nad wykonaniem zadań w celu ich oszczędnej, efektywnej i skutecznej realizacji.
2. Nadzór kierowniczy obejmuje w szczególności jasne komunikowanie obowiązków, zadań i odpowiedzialności każdemu z pracowników i systematyczną ocenę ich pracy w niezbędnym zakresie oraz zatwierdzanie wyników pracy w decydujących momentach w celu uzyskania zapewnienia, że przebiega ona zgodnie z zamierzeniami.

§ 33

Celem odpowiednich mechanizmów kontroli zarządczej ma być utrzymanie, w każdym czasie i okolicznościach, ciągłości działalności jednostki, w szczególności operacji finansowych i gospodarczych, oraz ochrona zasobów finansowych, materialnych i informacyjnych. Osiągnięcie tego celu możliwe jest poprzez wykorzystywanie wyników analizy ryzyka.

§ 34

Dostęp do zasobów Urzędu Gminy w Rudzie Malenieckiej mają wyłącznie upoważnione osoby. Osoby zarządzające i pracownicy ponoszą odpowiedzialność za zapewnienie ochrony i właściwe wykorzystanie zasobów Urzędu Gminy.

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt „*Gmina Ruda Maleniecka – samorząd profesjonalny i efektywny*”
jest współfinansowany przez Unię Europejskiej w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

www.rudamaleniecka.pl

§ 35

W Urzędzie Gminy w Rudzie Malenieckiej wprowadzono mechanizmy kontroli dotyczące operacji finansowych i gospodarczych, a w tym:

- 1) rzetelne i pełne dokumentowanie i rejestrowanie operacji finansowych i gospodarczych,
- 2) zatwierdzanie (autoryzację) operacji finansowych przez Wójta Gminy Ruda Maleniecka lub osoby przez niego upoważnione,
- 3) podział kluczowych obowiązków,
- 4) weryfikację operacji finansowych i gospodarczych przed i po realizacji.

§ 36

W Urzędzie Gminy w Rudzie Malenieckiej wprowadzono mechanizmy kontroli dotyczące systemów informatycznych. Składają się na nie mechanizmy kontroli dostępu do zasobów informatycznych, sprzętu, systemu, aplikacji, danych mające na celu ich ochronę przed nieautoryzowanymi zmianami, utratą lub ujawnieniem czy mechanizmy kontroli oprogramowania systemowego.

INFORMACJA I KOMUNIKACJA

§ 37

1. W Urzędzie Gminy w Rudzie Malenieckiej zapewnia się wszystkim pracownikom dostęp do informacji niezbędnych do wykonywania przez nich obowiązków.
2. Osoby zarządzające oraz pracownicy powinni mieć zapewniony dostęp do informacji niezbędnych do wykonywania przez nich obowiązków. System komunikacji powinien umożliwiać przepływ potrzebnych informacji wewnątrz, zarówno w kierunku pionowym, jak i poziomym.
3. Osobom zarządzającym i pracownikom należy zapewnić, w odpowiedniej formie i czasie, właściwe i rzetelne informacje potrzebne do realizacji zadań.

MONITOROWANIE I OCENA

§ 38

1. Wójt Gminy Ruda Maleniecka odpowiedzialny jest za ocenę funkcjonowania systemu kontroli zarządczej w Urzędzie Gminy w Rudzie Malenieckiej. Do bieżącej oceny

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt „*Gmina Ruda Maleniecka – samorząd profesjonalny i efektywny*”
jest współfinansowany przez Unię Europejskiej w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

funkcjonowania kontroli zarządczej mogą być zobowiązane także inne osoby pełniące funkcje kierownicze.

2. Ocena systemu kontroli zarządczej może odbywać się także poprzez odrębne oceny dokonywane przez pracowników Urzędu Gminy (samoocena). Samoocena powinna być ujęta w ramy procesu odrębnego od bieżącej działalności i udokumentowana.
3. Źródłem uzyskania zapewnienia o stanie kontroli zarządczej przez Wójta Gminy Ruda Maleniecka powinny być w szczególności wyniki: monitorowania, samooceny oraz przeprowadzonych audytów i kontroli.

WÓJT
Leszek Kuca

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt „*Gmina Ruda Maleniecka – samorząd profesjonalny i efektywny*”
jest współfinansowany przez Unię Europejskiej w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

www.rudamaleniecka.pl

Oświadczenie o stanie kontroli zarządczej
Kierownika referatu/ samodzielnego stanowiska .....
za rok .....

Dział I

Jako osoba odpowiedzialna za zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej, tj. działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy, a w szczególności dla zapewnienia:

- zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi,
- skuteczności i efektywności działania,
- wiarygodności sprawozdań,
- ochrony zasobów,
- przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania,
- efektywności i skuteczności przepływu informacji,
- zarządzania ryzykiem,

oświadczam, że w kierowanym przeze mnie Referatu/ samodzielnego stanowiska .....

Część A

w wystarczającym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Część B

w ograniczonym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej wraz z planowanymi działaniami, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej, zostały opisane w dziale II oświadczenia.

Część C

nie funkcjonowała adekwatna i efektywna kontrola zarządcza.

Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej wraz z planowanymi działaniami, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej, zostały opisane w dziale II oświadczenia.

Część D

Niniejsze oświadczenie opiera się na mojej ocenie i informacjach dostępnych w czasie sporządzania niniejszego oświadczenia pochodzących z:

- monitoringu realizacji celów i zadań,
- samooceny kontroli zarządczej przeprowadzonej z uwzględnieniem standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych,
- procesu zarządzania ryzykiem,

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt „*Gmina Rudzie Maleniecka – samorząd profesjonalny i efektywny*”
jest współfinansowany przez Unię Europejskiej w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

- audytu wewnętrznego,
- kontroli wewnętrznych,
- kontroli zewnętrznych,
- innych źródeł informacji: .....

Jednocześnie oświadczam, że nie są mi znane inne fakty lub okoliczności, które mogłyby wpłynąć na treść niniejszego oświadczenia.

.....
(miejsce i data)

.....
(podpis)

Dział II

1. Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej w roku ubiegłym.

.....
.....

Należy opisać przyczyny złożenia zastrzeżeń w zakresie funkcjonowania kontroli zarządczej, np. istotną słabość kontroli zarządczej, istotną nieprawidłowość w funkcjonowaniu referatu, samodzielnego stanowiska, istotny cel lub zadanie, które nie zostało zrealizowane, niewystarczający monitoring kontroli zarządczej, wraz z podaniem, jeżeli to możliwe, elementu, którego zastrzeżenia dotyczą, w szczególności zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczności i efektywności działania, wiarygodności sprawozdań, ochrony zasobów, przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania, efektywności i skuteczności przepływu informacji lub zarządzania ryzykiem.

2. Planowane działania, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej.

.....
.....

Należy opisać kluczowe działania, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej w odniesieniu do złożonych zastrzeżeń, wraz z podaniem terminu ich realizacji.

Dział III

Działania, które zostały podjęte w ubiegłym roku w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej.

1. Działania, które zostały zaplanowane na rok, którego dotyczy oświadczenie:

.....
.....

Należy opisać najistotniejsze działania, jakie zostały podjęte w roku, którego dotyczy niniejsze oświadczenie w odniesieniu do planowanych działań wskazanych w dziale II oświadczenia za rok poprzedzający rok, którego dotyczy niniejsze oświadczenie.

2. Pozostałe działania:

.....
.....

Należy opisać najistotniejsze działania, niezaplanowane w oświadczeniu za rok poprzedzający rok, którego dotyczy niniejsze oświadczenie, jeżeli takie działania zostały podjęte.

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt „**Gmina Ruda Maleniecka – samorząd profesjonalny i efektywny**”
jest współfinansowany przez Unię Europejskiej w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Załącznik nr 2

do Zasad kontroli zarządczej w Urzędzie Gminy w Rudzie Malenieckiej

**Oświadczenie o stanie kontroli zarządczej Wójta Gminy Ruda Maleniecka
za rok .....**

Dział I

Jako osoba odpowiedzialna za zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej, tj. działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy, a w szczególności dla zapewnienia:

- zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi,
- skuteczności i efektywności działania,
- wiarygodności sprawozdań,
- ochrony zasobów,
- przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania,
- efektywności i skuteczności przepływu informacji,
- zarządzania ryzykiem,

oświadczam, że w kierowanym przeze mnie Urzędzie Gminy Ruda Maleniecka

Część A

w wystarczającym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Część B

w ograniczonym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza. Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej wraz z planowanymi działaniami, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej, zostały opisane w dziale II oświadczenia.

Część C

nie funkcjonowała adekwatna i efektywna kontrola zarządcza. Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej wraz z planowanymi działaniami, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej, zostały opisane w dziale II oświadczenia.

Część D

Niniejsze oświadczenie opiera się na mojej ocenie i informacjach dostępnych w czasie sporządzania niniejszego oświadczenia pochodzących z:

- monitoringu realizacji celów i zadań,
- samooceny kontroli zarządczej przeprowadzonej z uwzględnieniem standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych,
- procesu zarządzania ryzykiem,
- audytu wewnętrznego,
- kontroli wewnętrznych,

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt „*Gmina Ruda Maleniecka – samorząd profesjonalny i efektywny*”
jest współfinansowany przez Unię Europejskiej w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

www.rudamaleniecka.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

- kontroli zewnętrznych,
- innych źródeł informacji: .....

Jednocześnie oświadczam, że nie są mi znane inne fakty lub okoliczności, które mogłyby wpłynąć na treść niniejszego oświadczenia.

.....
(miejscowość i data)

.....
(podpis Wójta Gminy)

Dział II

3. Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej w roku ubiegłym.

.....
.....

Należy opisać przyczyny złożenia zastrzeżeń w zakresie funkcjonowania kontroli zarządczej, np. istotną słabość kontroli zarządczej, istotną nieprawidłowość w funkcjonowaniu Urzędu Gminy Ruda Maleniecka, istotny cel lub zadanie, które nie zostało zrealizowane, niewystarczający monitoring kontroli zarządczej, wraz z podaniem, jeżeli to możliwe, elementu, którego zastrzeżenia dotyczą, w szczególności zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczności i efektywności działania, wiarygodności sprawozdań, ochrony zasobów, przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania, efektywności i skuteczności przepływu informacji lub zarządzania ryzykiem.

4. Planowane działania, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej.

.....
.....

Należy opisać kluczowe działania, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej w odniesieniu do złożonych zastrzeżeń, wraz z podaniem terminu ich realizacji.

Dział III

Działania, które zostały podjęte w ubiegłym roku w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej.

2. Działania, które zostały zaplanowane na rok, którego dotyczy oświadczenie:

.....
.....

Należy opisać najistotniejsze działania, jakie zostały podjęte w roku, którego dotyczy niniejsze oświadczenie w odniesieniu do planowanych działań wskazanych w dziale II oświadczenia za rok poprzedzający rok, którego dotyczy niniejsze oświadczenie.

3. Pozostałe działania:

.....
.....

Należy opisać najistotniejsze działania, niezaplanowane w oświadczeniu za rok poprzedzający rok, którego dotyczy niniejsze oświadczenie, jeżeli takie działania zostały podjęte.

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt „Gmina Ruda Maleniecka – samorząd profesjonalny i efektywny”
jest współfinansowany przez Unię Europejskiej w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

www.rudamaleniecka.pl

WÓJTA
Leszek Kuca

Wykaz dokumentów związanych z kontrolą zarządczą funkcjonujących w Urzędzie Gminy w Rudzie Malenieckiej

Obszar	Zarządzenia, procedury, instrukcje, wytyczne i inne dokumenty
Środowisko wewnętrzne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zarządzenie nr 12/11 z dnia 28.03.2011r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy w Rudzie Malenieckiej (z późn. zm.) 2. Zarządzenie nr 36c/09 z dnia 16.06.2009r. w sprawie „Regulaminu wynagradzania pracowników Urzędu Gminy w Rudzie Malenieckiej” (z późn. zm.) 3. Zarządzenie nr 36a/09 z dnia 16.06.2009r. w sprawie „Regulaminu naboru na wolne stanowiska urzędnicze w Urzędzie Gminy w Rudzie Malenieckiej oraz na stanowiska kierownicze w jednostkach organizacyjnych Gminy Ruda Maleniecka” 4. Zarządzenie nr 36b/09 z dnia 16.06.2009r. w sprawie szczegółowego sposobu przeprowadzania służby przygotowawczej i organizowania egzaminu kończącego tę służbę w Urzędzie Gminy w Rudzie Malenieckiej” 5. Zarządzenie nr 36d/09 z dnia 16.06.2009r. w sprawie regulaminu przeprowadzania okresowych ocen kwalifikacyjnych pracowników samorządowych Gminy Ruda Maleniecka 6. Zarządzenie nr 82/2005 z dnia 04.04.2005r. w sprawie wprowadzenia w życie Regulaminu Pracy w Urzędzie Gminy w Rudzie Malenieckiej 7. Zakresy czynności pracowników 8. Upoważnienia, pełnomocnictwa, polecenia służbowe
Cele i zarządzanie ryzykiem	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zarządzenie Nr 17/2012 z dnia 23 marca 2012r. w sprawie powołania Zespołu ds. zarządzania ryzykiem oraz wprowadzenia polityki i procedury zarządzania ryzykiem w Urzędzie Gminy Ruda Maleniecka
Mechanizmy kontroli	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zarządzenie nr 14/2005 z dnia 31.05.2005r. w sprawie ustalenia dokumentacji przyjętych zasad rachunkowości dla Urzędu Gminy w Rudzie Malenieckiej (z późn. zm.) 2. Zarządzenie nr 62/2008 z dnia 20.08.2008r. w sprawie wprowadzenia Zakładowego planu kont dla budżetu Gminy Ruda Maleniecka i jednostki Urzędu Gminy w Rudzie Malenieckiej (z późn. zm.)

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt „*Gmina Ruda Maleniecka – samorząd profesjonalny i efektywny*”
jest współfinansowany przez Unię Europejskiej w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

	<ol style="list-style-type: none"> 3. Zarządzenie nr 77/2008 z dnia 30.10.2008r. w sprawie wprowadzenia do użytku służbowego instrukcji inwentaryzacyjnej 4. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych z dnia 18.01.2011r. (Dz. U. z 2011 nr 14, poz. 67) 5. Zarządzenie nr 82/2010 z dnia 04.11.2010r. w sprawie nadania Regulaminu Komisji Przetargowej dla udzielania zamówień, których wartość przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 14 000 euro 6. Zarządzenie nr 3/2011 z dnia 17.01.2011r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu udzielania zamówień na dostawę, usługi i roboty budowlane, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 14 000 euro 7. Zarządzenie nr 6/2009 z dnia 08.01.2009r. w sprawie wprowadzenia przepisów regulujących gospodarkę mieniem trwałym oraz zasad odpowiedzialności za powierzone mienie w Urzędzie Gminy Ruda Maleniecka (z późn. zm.) 8. Zarządzenie nr 76/2011 z dnia 30.12.2011r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych 9. Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Ruda Maleniecka – Uchwała Nr V/33/2008 z dnia 27.06.,2008r. Rady Gminy w Rudzie Malenieckiej 10. Zarządzenie nr 88/2008 z dnia 8 grudnia 2008r. w sprawie ustalenia i wdrożenia polityki bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych w Urzędzie Gminy Ruda Maleniecka. 11. Zarządzenie nr 7/2003 z dnia 14 lutego 2003r. w sprawie nadania instrukcji dotyczącej organizacji i zakresu działania archiwum zakładowego oraz zasad i trybu postępowania z dokumentacją w Urzędzie Gminy Ruda Maleniecka. 12. Plan urlopow 13. System zastępstw 14. Rejestr umów 15. Rejestr zamówień publicznych 16. Rejestr upoważnień i pełnomocnictw
<p>Informacja i komunikacja</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Strona Biuletynu Informacji Publicznej
<p>Monitorowanie i ocena</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zarządzenie nr 16/2012 z dnia 23 marca 2012r. w sprawie wprowadzenia zasad kontroli zarządczej w Gminie Ruda Maleniecka 2. Samoocena kontroli zarządczej

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt „Gmina Ruda Maleniecka – samorząd profesjonalny i efektywny”
jest współfinansowany przez Unię Europejskiej w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Załącznik nr 2 do Zarządzenia Nr 16/2012
Wójta Gminy w Rudzie Malenieckiej
z dnia 23 marca 2012r.

Zasady kontroli zarządczej w jednostkach organizacyjnych Gminy Ruda Maleniecka

Zasady kontroli zarządczej zostały opracowane na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. nr 157, poz. 1240 z późn. zm.) oraz standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych zawartych w Komunikacie Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych (Dz. Urz. Min. Fin. Nr 15, poz. 84).

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1

1. Zasady określają:
  - 1) cel, zakres i zadania kontroli zarządczej,
  - 2) sposób oceny kontroli zarządczej,
  - 3) sposób sporządzania oświadczenia o stanie kontroli zarządczej,
  - 4) elementy systemu kontroli zarządczej.
2. Postanowienia zawarte w Zasadach mają zastosowanie do wszystkich jednostek organizacyjnych Gminy.

Rozdział 2

Zakres kontroli zarządczej

§ 2

Kontrola zarządcza to ogół działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy.

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt „*Gmina Ruda Maleniecka – samorząd profesjonalny i efektywny*”
jest współfinansowany przez Unię Europejskiej w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

www.rudamaleniecka.pl

§ 3

Celem kontroli zarządczej jest zapewnienie w szczególności:

- 1) zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi,
- 2) skuteczności i efektywności działania oraz realizacji zadań; w tym w szczególności oszczędne i efektywne wykorzystywanie zasobów majątkowych i ludzkich,
- 3) wiarygodności sprawozdań,
- 4) ochrony zasobów poprzez zabezpieczenie składników majątku przed zniszczeniem, utratą i defraudacją, w tym danych osobowych i informacji niejawnych,
- 5) przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania,
- 6) efektywności i skuteczności przepływu informacji dla zapewnienia osobom zarządzającym i pracownikom informacji niezbędnych do wykonywania przez nich obowiązków oraz skutecznej komunikacji zewnętrznej,
- 7) zarządzania ryzykiem dla zwiększenia prawdopodobieństwa osiągnięcia celów i realizacji zadań poprzez zapobieganie niekorzystnym zjawiskom w działalności jednostki, wskazanie sposobu i środków zapobiegających powstawaniu nieprawidłowości, jak również umożliwienie likwidacji nieprawidłowości.

Rozdział 3

Zakres odpowiedzialności

§ 4

Wójt Gminy Ruda Maleniecka zapewnia funkcjonowanie adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej w Gminie Ruda Maleniecka (tzw. II poziom kontroli).

§ 5

Kierownicy jednostek organizacyjnych zapewniają funkcjonowanie adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej w kierowanych przez siebie jednostkach (tzw. I poziom kontroli).

§ 6

1. Wójt Gminy Ruda Maleniecka w drodze zarządzenia powołuje Koordynatora ds. kontroli zarządczej.

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt „*Gmina Ruda Maleniecka – samorząd profesjonalny i efektywny*”
jest współfinansowany przez Unię Europejskiej w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

2. Do zadań Koordynatora należy w szczególności:

- 1) określenie szczegółowych zasad wprowadzenia kontroli zarządczej na I i II poziomie kontroli,
- 2) dokonywanie oceny i wprowadzanie usprawnień w zakresie kontroli zarządczej, w tym związanych z zarządzaniem ryzykiem.

Rozdział 4

Cele i zadania kontroli zarządczej

§ 7

W celu efektywnego i skutecznego realizowania celów i zadań powierzonych jednostce kierownik jednostki powinien określić jej misję.

§ 8

Misja jednostki jest znana pracownikom i powszechnie dostępna dla osób spoza jednostki.

§ 9

Cele i zadania osiągnane są w sposób zgodny z obowiązującymi aktami prawnymi oraz przepisami prawa wewnętrznego.

Rozdział 5

Ocena kontroli zarządczej

§ 10

Kierownik jednostki na podstawie, w szczególności:

- 1) monitoringu realizacji celów i zadań,
- 2) samooceny kontroli zarządczej przeprowadzonej z uwzględnieniem standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych,
- 3) procesu zarządzania ryzykiem,
- 4) zaleceń kontroli wewnętrznych,
- 5) zaleceń kontroli zewnętrznych,

dokonyje bieżącej analizy funkcjonowania kierowanej przez siebie jednostki.

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt „*Gmina Ruda Maleniecka – samorząd profesjonalny i efektywny*”
jest współfinansowany przez Unię Europejskiej w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

§ 11

Kierownik jednostki powinien określić zasady przeprowadzania samooceny kontroli zarządczej w jednostce.

§ 12

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w działaniu kontroli zarządczej lub zidentyfikowaniu możliwości poprawy sposobu jej funkcjonowania osoby zarządzające zobowiązane są do podejmowania działań zmierzających do ich eliminacji.

Rozdział 6

Oświadczenie o stanie kontroli zarządczej

§ 13

Kierownicy jednostek przedstawiają corocznie oświadczenie o stanie kontroli zarządczej w zakresie ponoszonej przez siebie odpowiedzialności za realizowane przez jednostkę cele i zadania, w szczególności dotyczące zapewnienia, że:

- 1) działania przez nich podejmowane pozostają w zgodzie z przepisami prawa,
- 2) zasoby, którymi dysponują są używane w sposób racjonalny i efektywny,
- 3) realizowane są cele i zadania wynikające z planu działalności,
- 4) informacje udostępniane w jednostce i poza nią są rzetelne, aktualne i dokładne,
- 5) jednostki są chronione w sposób gwarantujący ich bezpieczeństwo,
- 6) ryzyka związane z realizacją celów i zadań są monitorowane i identyfikowane na bieżąco w celu ich wyeliminowania.

§ 14

1. Kierownik jednostki może podpisać oświadczenie wskazując, że w jednostce:
  - 1) w wystarczającym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza,
  - 2) w ograniczonym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza,
  - 3) nie funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.
2. Zastrzeżenia należy wskazać wraz z opisem planowanych lub podjętych działań zmierzających do zniwelowania ryzyk lub słabości systemu.

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt „*Gmina Ruda Maleniecka – samorząd profesjonalny i efektywny*”
jest współfinansowany przez Unię Europejskiej w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

§ 15

1. Kierownicy jednostek składają oświadczenia o stanie kontroli zarządczej za rok poprzedni w zakresie kierowanych przez nich jednostek w nieprzekraczalnym terminie do 10 kwietnia każdego roku.
2. Oświadczenie podlega publikacji na stronie internetowej.
3. W terminie do 15 kwietnia każdego roku kierownik jednostki składa kopię oświadczenia do Koordynatora ds. kontroli zarządczej.

§ 16

Wzór oświadczenia kierownika jednostki o stanie kontroli zarządczej określa załącznik nr 1.

Rozdział 7

Elementy systemu kontroli zarządczej

§ 17

System kontroli zarządczej zbudowany jest w oparciu o Standardy kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych i zawarty jest w pięciu obszarach standardów i odpowiadającym im poszczególnym elementom kontroli zarządczej:

- 1) środowisko wewnętrzne,
- 2) cele i zarządzanie ryzykiem,
- 3) mechanizmy kontroli,
- 4) informacja i komunikacja,
- 5) monitorowanie i ocena.

ŚRODOWISKO WEWNĘTRZNE

§ 18

1. Właściwe środowisko wewnętrzne w jednostce jest fundamentem dla pozostałych elementów kontroli zarządczej.
2. Odpowiednie warunki wewnętrzne wyrażać się mają w:
  - 1) przestrzeganiu wartości etycznych,
  - 2) posiadaniu odpowiednich kompetencji zawodowych przez pracowników,
  - 3) istnieniu odpowiedniej struktury organizacyjnej,
  - 4) właściwym powierzaniu (delegowaniu) obowiązków.

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt „*Gmina Ruda Maleniecka – samorząd profesjonalny i efektywny*”
jest współfinansowany przez Unię Europejskiej w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

3. Osoby zarządzające i pracownicy powinni być świadomi wartości etycznych przyjętych w jednostce i przestrzegać ich przy wykonywaniu powierzonych zadań. Osoby zarządzające powinny wspierać i promować przestrzeganie wartości etycznych, dając dobry przykład codziennym postępowaniem i podejmowanymi decyzjami.

4. Proces zatrudnienia powinien być prowadzony w sposób zapewniający wybór najlepszego kandydata na dane stanowisko pracy. Należy zapewnić rozwój kompetencji zawodowych pracowników jednostki i osób zarządzających.

§ 19

Struktura organizacyjna jednostki powinna być dostosowana do celów i zadań, które aktualnie stoją przed tą jednostką. Zakres zadań, uprawnień i odpowiedzialności poszczególnych komórek organizacyjnych jednostki oraz zakres podległości pracowników powinny być określone w formie pisemnej w sposób przejrzysty i spójny. Aktualny zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności powinien być określony dla każdego pracownika w sposób precyzyjny, adekwatny do wagi podejmowanych decyzji, stopnia ich skomplikowania i ryzyka z nimi związanego.

§ 20

1. Należy precyzyjnie określać zakres uprawnień delegowanych poszczególnym osobom zarządzającym lub pracownikom.
2. Przyjęcie tych obowiązków powinno być potwierdzone dokumentem w formie odrębnego imiennego upoważnienia albo wskazania w regulaminie organizacyjnym jednostki.

CELE I ZARZĄDZANIE RYZYKIEM

§ 21

Zarządzanie ryzykiem służyć ma zwiększeniu prawdopodobieństwa osiągnięcia celów i realizacji zadań.

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt „*Gmina Ruda Maleniecka – samorząd profesjonalny i efektywny*”
jest współfinansowany przez Unię Europejskiej w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

§ 22

W jednostce prowadzi się bieżącą ocenę (monitoring) realizacji zadań za pomocą kryteriów oszczędności, efektywności i skuteczności. Należy zadbać, aby przy określaniu celów i zadań wskazać także komórki organizacyjne lub osoby odpowiedzialne bezpośrednio za ich wykonanie oraz zasoby przeznaczone do ich realizacji.

§ 23

1. Nie rzadziej niż raz w roku należy dokonywać identyfikacji ryzyka związanego z poszczególnymi celami i zadaniami realizowanymi przez jednostkę, dotyczącego zarówno działalności całej jednostki, jak i realizowanych przez jednostkę konkretnych programów, projektów czy zadań.
2. W przypadku istotnej zmiany warunków, w których funkcjonuje jednostka, identyfikacja ryzyka jest ponawiana.

§ 24

Zidentyfikowane ryzyka należy poddawać analizie mającej na celu określenie możliwych skutków i prawdopodobieństwa wystąpienia danego ryzyka. Kierownik jednostki lub upoważnieni pracownicy określają akceptowany poziom ryzyka.

MECHANIZMY KONTROLI

§ 25

W jednostce wprowadza się następujące mechanizmy kontroli zarządczej:

- 1) dokumentowanie systemu kontroli zarządczej,
- 2) nadzór,
- 3) ciągłość działalności,
- 4) ochrona zasobów,
- 5) szczegółowe mechanizmy kontroli dotyczące operacji finansowych i gospodarczych,
- 6) mechanizmy kontroli dotyczące systemów informatycznych.

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt „*Gmina Ruda Maleniecka – samorząd profesjonalny i efektywny*”
jest współfinansowany przez Unię Europejskiej w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

§ 26

Procedury wewnętrzne, instrukcje, wytyczne, dokumenty określające zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności pracowników i inne dokumenty wewnętrzne stanowią dokumentację systemu kontroli zarządczej. Dokumentacja powinna być spójna i dostępna dla wszystkich osób, dla których jest niezbędna.

§ 27

3. W jednostce prowadzi się nadzór nad wykonaniem zadań w celu ich oszczędnej, efektywnej i skutecznej realizacji.
4. Nadzór kierowniczy obejmuje w szczególności jasne komunikowanie obowiązków, zadań i odpowiedzialności każdemu z pracowników i systematyczną ocenę ich pracy w niezbędnym zakresie oraz zatwierdzanie wyników pracy w decydujących momentach w celu uzyskania zapewnienia, że przebiega ona zgodnie z zamierzeniami.

§ 28

Celem odpowiednich mechanizmów kontroli zarządczej ma być utrzymanie, w każdym czasie i okolicznościach, ciągłości działalności jednostki, w szczególności operacji finansowych i gospodarczych, oraz ochrona zasobów finansowych, materialnych i informacyjnych. Osiągnięcie tego celu możliwe jest poprzez wykorzystywanie wyników analizy ryzyka.

§ 29

Dostęp do zasobów jednostki mają wyłącznie upoważnione osoby. Osobom zarządzającym i pracownikom należy powierzyć odpowiedzialność za zapewnienie ochrony i właściwe wykorzystanie zasobów jednostki.

§ 30

W jednostce wprowadzono mechanizmy kontroli dotyczące operacji finansowych i gospodarczych, a w tym:

- 1) rzetelne i pełne dokumentowanie i rejestrowanie operacji finansowych i gospodarczych,
- 2) zatwierdzanie (autoryzację) operacji finansowych przez kierownika jednostki lub osoby przez niego upoważnione,

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt „*Gmina Ruda Maleniecka – samorząd profesjonalny i efektywny*”
jest współfinansowany przez Unię Europejskiej w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

- 3) podział kluczowych obowiązków,
- 4) weryfikację operacji finansowych i gospodarczych przed i po realizacji.

§ 31

W jednostce wprowadzono mechanizmy kontroli dotyczące systemów informatycznych. Składają się na nie mechanizmy kontroli dostępu do zasobów informatycznych, sprzętu, systemu, aplikacji, danych mające na celu ich ochronę przed nieautoryzowanymi zmianami, utratą lub ujawnieniem czy mechanizmy kontroli oprogramowania systemowego.

INFORMACJA I KOMUNIKACJA

§ 32

1. W jednostce zapewnia się wszystkim pracownikom dostęp do informacji niezbędnych do wykonywania przez nich obowiązków.
2. Osoby zarządzające oraz pracownicy powinni mieć zapewniony dostęp do informacji niezbędnych do wykonywania przez nich obowiązków. System komunikacji powinien umożliwiać przepływ potrzebnych informacji wewnątrz jednostki, zarówno w kierunku pionowym, jak i poziomym.
3. Osobom zarządzającym i pracownikom należy zapewnić, w odpowiedniej formie i czasie, właściwe i rzetelne informacje potrzebne do realizacji zadań.

MONITOROWANIE I OCENA

§ 33

1. Kierownik jednostki odpowiedzialny jest za ocenę funkcjonowania systemu kontroli zarządczej w jednostce, którą zarządza. Do bieżącej oceny funkcjonowania kontroli zarządczej mogą być zobowiązane także inne osoby pełniące funkcje kierownicze.
2. Ocena systemu kontroli zarządczej może odbywać się także poprzez odrębne oceny dokonywane przez pracowników jednostki (samoocena). Samoocena powinna być ujęta w ramy procesu odrębnego od bieżącej działalności i udokumentowana.
3. Źródłem uzyskania zapewnienia o stanie kontroli zarządczej przez kierownika powinny być w szczególności wyniki: monitorowania, samooceny oraz przeprowadzonych audytów i kontroli.

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt „*Gmina Ruda Maleniecka – samorząd profesjonalny i efektywny*”
jest współfinansowany przez Unię Europejskiej w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Załącznik Nr 3 do Zarządzenia Nr 16/2012

Wójta Gminy w Rudzie Malenieckiej
z dnia 23 marca 2012r.

Minimalne wymogi kontroli zarządczej dla jednostek organizacyjnych Gminy Ruda Maleniecka

Zasady kontroli zarządczej zostały opracowane na podstawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych zawartych w Komunikacie Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych (Dz. Urz. Min. Fin. Nr 15, poz. 84).

§ 1

System kontroli zarządczej zbudowany jest w oparciu o Standardy kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych i zawarty jest w pięciu obszarach standardów i odpowiadającym im poszczególnym elementom kontroli zarządczej:

- 1) środowisko wewnętrzne,
- 2) cele i zarządzanie ryzykiem,
- 3) mechanizmy kontroli,
- 4) informacja i komunikacja,
- 5) monitorowanie i ocena.

§ 2

Ustanawia się minimalne wymogi jakie powinny spełniać systemy kontroli zarządczej ustanowione w jednostkach organizacyjnych:

ŚRODOWISKO WEWNĘTRZNE

1. Środowisko wewnętrzne odzwierciedla postawę oraz działania osób zarządzających w odniesieniu do znaczenia kontroli zarządczej w jednostce i jakości jej funkcjonowania.
2. Osoby zarządzające oraz pracownicy wykonując powierzone im zadania i obowiązki kierują się osobistą i zawodową uczciwością. Osoby zarządzające poprzez przykład

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt „*Gmina Ruda Maleniecka – samorząd profesjonalny i efektywny*”
jest współfinansowany przez Unię Europejskiej w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

- i codzienne decyzje wspierają i promują przyjęte wartości etyczne oraz osobistą i zawodową uczciwość pracowników.
3. Pracownicy posiadają taki poziom wiedzy, umiejętności i doświadczenia, który pozwala im na skuteczne i efektywne wypełnianie powierzonych zadań i obowiązków, a także rozumienie znaczenia systemu kontroli zarządczej.
  4. Proces zatrudniania pracowników prowadzony jest w oparciu o sformalizowane procedury zapewniające niezależny wybór najlepszego kandydata na dane stanowisko pracy.
  5. Osoby zarządzające zapewniają rozwijanie kompetencji zawodowych pracowników jednostki.
  6. Zakres zadań, uprawnień i odpowiedzialności poszczególnych komórek organizacyjnych oraz zakres sprawozdawczości jest określony w formie pisemnej w sposób przejrzysty i spójny.
  7. Każdemu pracownikowi został przedstawiony na piśmie zakres jego obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności, a jego przyjęcie jest potwierdzone przez pracownika podpisem.
  8. Osoby zarządzające są zobowiązane do zidentyfikowania zadań, przy wykonaniu których pracownicy mogą być szczególnie podatni na wpływy szkodliwe dla funkcjonowania lub wizerunku jednostki oraz ustanowienia środków zaradczych.
  9. Zestawienie zadań wrażliwych oraz mechanizmów kompensujących winno być określone w formie pisemnej. Pracownicy powinni być zapoznani z niniejszym zestawieniem.
  10. Struktura organizacyjna jest opisana w Statucie jednostki i aktualizowana w zależności od zmian w warunkach działania jednostki i realizowanych przez nią celach i zadaniach.

ZARZĄDZANIE RYZYKIEM

1. Zarządzanie ryzykiem obejmuje rozpoznanie i analizę zewnętrznych i wewnętrznych ryzyk zagrażających realizacji celów i zadań jednostki a także wdrożenie procedury zarządzania ryzykiem.
2. System zarządzania ryzykiem opiera się na celach i zadaniach sformułowanych w planie rzeczowo-finansowym lub w budżecie jednostki.
3. Osoby zarządzające jednostką systematycznie, nie rzadziej niż raz w roku, dokonują

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt „*Gmina Ruda Maleniecka – samorząd profesjonalny i efektywny*”
jest współfinansowany przez Unię Europejskiej w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

formalnej identyfikacji zewnętrznego i wewnętrznego ryzyka związanego z poszczególnymi celami i zadaniami jednostki.

4. Zidentyfikowane ryzyka poddawane są analizie mającej na celu określenie prawdopodobieństwa wystąpienia danego ryzyka i możliwych skutków. Określa się akceptowany poziom ryzyka.
5. Wobec zidentyfikowanych ryzyk określa się rodzaj możliwych reakcji (tolerowanie, przeniesienie, wycofanie się, działanie). Osoby zarządzające określają działania, które należy podjąć w celu zmniejszenia danego ryzyka do akceptowanego poziomu.
6. Zasady i tryb zarządzania ryzykiem dla jednostki zostaną opisane i wdrożone przepisami prawa wewnętrznego.

MECHANIZMY KONTROLI

1. Na mechanizmy kontroli składają się zasady i procedury będące odpowiedzialnością na ryzyko zagrażające realizacji celów i zadań. Mechanizmy kontrolne to wszelkie opisane i nieopisane działania jakie podejmujemy w celu minimalizacji ryzyka niewykonania zadań.
2. Skuteczne mechanizmy kontrolne powinny:
  - 1) pozwolić na wczesną zmianę postępowania prowadzącą do osiągnięcia założonego celu,
  - 2) dawać racjonalne zapewnienie osiągnięcia oczekiwanych celów i zadań,
  - 3) uwzględniać zmiany operacyjne w jednostce,
  - 4) odpowiadać potrzebom Kierownictwa i być dopasowane do struktury organizacyjnej,
  - 5) ustanawiać odpowiedzialność za wyniki,
  - 6) być zdolne identyfikować przyczyny powstałych nieprawidłowości.
3. Osoby zarządzające, w ramach procesu zarządzania jednostką są zobowiązane do:
  - 1) identyfikowania i oceny ryzyka niepowodzenia związanego z przypisanym im obszarem działań,
  - 2) opracowania katalogu działań ograniczających ryzyko związane ze zidentyfikowanym zagrożeniem,

Człowiek – najlepsza inwestycja

- 3) praktycznego stosowania procedur nadzoru i kontroli zmierzających do osiągnięcia przyjętych do realizacji celów i zadań,
  - 4) zapewnienia skuteczności wykonywania kontroli zarządczej na swoim poziomie.
4. Zasoby jednostki, w szczególności pracownicy, systemy, informacje i wizerunek jednostki są chronione i właściwie wykorzystywane. Odpowiedzialność za ochronę zasobów spoczywa zarówno na osobach zarządzających jak i pracownikach jednostki.
5. Jednostka posiada procedury służące utrzymaniu ciągłości jej działalności, polegające w szczególności na możliwości delegowania uprawnień, sformalizowaniu obiegu dokumentów poprzez stosowanie instrukcji kancelaryjnej, podziale kompetencji kierowniczych oraz systemie zastępstw.
6. Jednostka posiada szczegółowe mechanizmy kontroli dotyczące przeprowadzania operacji finansowych i gospodarczych, opisane jako procedury w przepisach prawa wewnętrznego, obejmujące co najmniej:
- 1) rzetelne i pełne dokumentowanie i rejestrowanie operacji finansowych i gospodarczych,
  - 2) zatwierdzanie (autoryzację) operacji finansowych przez kierownika jednostki lub osoby przez niego upoważnione,
  - 3) podział kluczowych obowiązków,
  - 4) weryfikację operacji finansowych i gospodarczych przed i po realizacji.
7. W jednostce funkcjonują procedury ochrony informacji i systemów informatycznych, których celem jest zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa informacji przetwarzanych w systemach informatycznych jednostki oraz zasady zabezpieczenia fizycznego sprzętu informatycznego.

INFORMACJA I KOMUNIKACJA

1. System komunikacji ma służyć realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy.
2. Bieżąca informacja jest aktualna, rzetelna, kompletna i zrozumiała, a jednocześnie pomocna w podejmowaniu właściwych decyzji, w tym również finansowych.
3. Osoby zarządzające i pracownicy mają zapewniony dostęp do informacji niezbędnych do wykonywania powierzonych im zadań.

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt „*Gmina Ruda Maleniecka – samorząd profesjonalny i efektywny*”
jest współfinansowany przez Unię Europejskiej w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

4. Przekazywanie do wiadomości pracownikom zarządzeń, procedur i innych przepisów prawa wewnętrznego następuje za potwierdzeniem (pisemnym lub logicznym poprzez system komputerowy).
5. W jednostce funkcjonuje system komunikacji umożliwiający sprawny przepływ niezbędnych informacji w kierunku poziomym i pionowym.
6. Określono zasady udostępniania informacji publicznej zgodnie z przepisami obowiązującymi w tym zakresie.
7. W jednostce funkcjonuje system sprawnej komunikacji i wymiany ważnych informacji z podmiotami zewnętrznymi mającymi wpływ na osiąganie celów i realizację zadań jednostki.
8. Jednostka zapewnia wszechstronną informację na temat obowiązujących procedur załatwiania spraw, której udzielają pracownicy jednostki na każdym stanowisku pracy oraz na stronie internetowej jednostki.

MONITOROWANIE I OCENA

1. Monitorowanie jest procesem bieżącej oceny jakości działania systemu kontroli zarządczej w jednostce.
2. Osoby zarządzające w ramach wykonywania bieżących obowiązków monitorują funkcjonowanie kontroli zarządczej i jej poszczególnych elementów, zidentyfikowane problemy są rozwiązywane na bieżąco.
3. Co najmniej raz w roku przeprowadzana jest formalna ocena systemu kontroli zarządczej.

WÓJT
Leszek Kuca

Człowiek – najlepsza inwestycja

Projekt „*Gmina Ruda Maleniecka – samorząd profesjonalny i efektywny*”
jest współfinansowany przez Unię Europejskiej w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

www.rudamaleniecka.pl